

NACIONALNA ASOCIJACIJA TURISTIČKIH AGENCIJA

ПРАКТИЧНИ САВЕТИ ПРЕД ПОЛАЗАК НА ПУТ У ИНОСТРАНСТВО

(шта вам је потребно и шта треба знати у различитим ситуацијама у којима се можете наћи током боравка у иностранству)

ОПШТЕ ПРЕПОРУКЕ ПРЕ ПОЛАСКА НА ПУТ:

Пре поласка обавезно проверити:

- да ли вам је пасош важећи
- да ли је пасош визиран, уколико путујете у државу за коју Вам је виза потребна
- да ли имате друге документе које Вам могу затражити погранични органи државе у коју путујете
- да ли је потребна вакцинација против одређених болести, уколико путујете у државе за које је неопходна вакцинација или на тропске или сличне дестинације

Препоручујемо:

- да фотокопирате прву страницу пасоша и личне карте, као и да не држите сва документа на једном месту (ово може бити од важности уколико се деси да изгубите пасош или будете покрадени)
- да се обавезно здравствено осигурате код овлашћених осигуравајућих друштава за период укупног планираног боравка у иностранству (ово је посебно значајно уколико би током Вашег путовања дошло до повређивања или потребе да Вам се укаже хитна медицинска заштита)
- на интернет страницима Министарства спољних послова Р.Србије пронаћи телефонске бројеве и електронску адресу дипломатско-конзуларног представништва Р.Србије, најближег дестинацији на коју сте се упутили (можда Вам затреба) /link/

ПРЕПОРУКЕ ЗА ПУТОВАЊА У ШЕНГЕНСКИ ПРОСТОР

Погранични органи Вам, поред важећег биометријског пасоша, на увид могу затражити и:

- одговарајући износ финансијских средстава који одговара планираној дужини боравка у шенгенском простору или кредитну картицу,
- ваучер туристичке агенције за туристичка путовања
- резервацију хотела или потврду о приватној адреси на којој ћете боравити,
- позивно писмо (изјава држављанина или лица са одобреним боравком у некој од земаља чланица Шенгенског споразума), када је реч о приватној посети
- позивно писмо фирме, потврда о учешћу на семинару, сајму, конгресу и сл., уколико се ради о пословном путовању
- могу се затражити и други подаци који се приликом преласка границе учине значајним за потврду сврсисходности и оправданости путовања.

Скрећемо пажњу да улазак у шенгенски простор свакако неће бити одобрен лицима која представљају опасност за јавни ред и мир, јавно здравље и унутрашњу безбедност, као и лицима која се, по било ком основу налазе на листама забране уласка у неку од земаља чланица Шенгенског споразума.

НАЖАЛОСТ, МОГУЋЕ ЈЕ ДА ТОКОМ ПУТОВАЊА ДОЂЕ ДО РАЗЛИЧИТИХ НЕПРЕДВИЂЕНИХ СИТУАЦИЈА, У КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНО БЛАГОВРЕМЕНО И НА ПРАВИ НАЧИН РЕАГОВАТИ. ЕВО НЕКОЛИКО ПРАКТИЧНИХ САВЕТА:

УКОЛИКО НАСТУПИ СМРТ ОСОБЕ СА КОЈОМ ПУТУЈЕТЕ:

- Позовите хитну помоћ;
- Позовите полицију како би се извршио увиђај;
- Потрудите се да пронађете пасош преминулог;
- Уколико је пасош из било ког разлога недоступан или је уништен. обезбедите да Вам рођаци или пријатељи најбржом везом (ДХЛ или факсом) доставе извод из матичне књиге рођених и Уверење о држављанство преминулог;
- У року од 24 сата од смртног случаја, обавестите кол-центар осигуравајућег друштва код кога је преминули био осигуран (ово је од велике важности због покривања трошкова преноса посмртних остатака и накнаде штете када су за то испуњени услови);
- Будите у контакту са тур-оператером агенције посредством које сте отпутовали на дестинацију, обично су од велике помоћи у оваквим ситуацијама (уколико сте отпутовали посредством туристичке агенције).
- Уколико преминули није имао путно осигурање или се према осигуравајућем друштву није реаговало на време, таква ситуација постаје озбиљан проблем за његову породицу. Сви трошкови падају на терет породице. Водите о овоме рачуна, јер држава нема никаквих обавеза у овакој ситуацији, нити Вам може помоћи;
- Обавестите најближе дипломатско-конзуларно представништво, које ће Вам дати детаљнија упутства по питању организације транспорта, контакта са погребним заводом и израде потребне документације за транспорт посмртних остатака, (ово је битно како би сте повезали осигуравајуће друштво са нашим дипломатско-конзуларним представништвом) /link/;

У СЛУЧАЈУ ПОВРЕДЕ ИЛИ ПОТРЕБЕ ЗА ХИТНОМ МЕДИЦИНСКОМ ЗАШТИТОМ:

- У року од 24 сата од настанка немилостивог догађаја, обавестите Е а не и кол-центар осигуравајућег друштва код кога је преминули - настрадали био осигуран (ово је битно због покривања трошкова лечења и хоспитализације, као и превоза повређеног-леченог назад у Р.Србију, када се за то стекну услови);
- Уколико се испостави да повређени или лице на медицинском третману мора остати у болници дужи период од периода на који му је одобрена виза или ће боравак у болници бити дужи од периода у коме је у земљи, где се немио догађај десило, био могућ боравак без визе (нпр. болест или повреда су се десиле 85. дана боравак у Шенген зони, а без визе је могуће боравити до 90 дана), потребно је да са одговарајућом медицинском документацијом болесног-унесређеног одете у полицију за странце (најкасније у току трајања визе или безвизног режима) и затражите продужење визе или одобрење за даљи боравак услед новонасталих околности. Ово је важно због тога што ће , уколико дође до прекорачења визе или пробијања дозвољеног безвизног боравак, повређени-унесређени бити кажњен, не малим новчаним износом и могућом забраном поновног уласка у дотичну земљу. Нажалост, администрација је неумољива и о овоме свакако треба водити рачуна;
- Уколико се ради о малолетном детету, посебно малој деци или старим лицима, вероватно је да ће током лечења бити потребно присуство родитеља или блиског сродника. У овакој ситуацији поступити као и за самог повређеног-унесређеног и на основу његове медицинске документације затражити продужење визе или дозволе боравак за родитеља или блиског сродника у полицији за странце. Потребно је приликом подношења оваквог захтева поднети и доказ о сродству;
- Будите у контакту са тур-оператером агенције посредством које сте отпутовали на дестинацију, обично су од велике помоћи у оваквим ситуацијама;
- Уколико унесређени није имао путно осигурање или се према осигуравајућем друштву није реаговало на време, таква ситуација постаје озбиљан проблем за унесређеног и његову породицу. Сви трошкови падају на терет породице, односно унесређеног. Водите о овоме рачуна, јер држава нема никаквих обавеза у овакој ситуацији, нити Вам може помоћи;
- Обавестити најближе дипломатско-конзуларно представништво, које ће вам дати адресу полиције за странце и друга практична упутства. /link/;
-

У СЛУЧАЈУ ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА, НЕРЕДА, ПРОГЛАШЕЊА ВАНРЕДНОГ СТАЊА У ЗЕМЉИ ДЕСТИНАЦИЈЕ, ИЗБИЈАЊА РАТНИХ СУКОБА И СЛИЧНИХ НЕМИЛИХ ДОГАЂАЈА:

- Под претпоставком да су сви чланови Ваше породице који су са Вама кренули на пут живи и здрави и да имате са собом Ваше путне исправе, потребно је да се најхитније јавите нашем најближем дипломатско-конзуларном представништву, које ће Вам дати упутство за даље поступање и упутити Вас како да се најбрже и најлакше евакуишете из угрожене зоне. /link/;
- Уколико у угроженој зони земље дестинације, нема нашег дипломатско-конзуларног представништва, јавите се најближем представништву неке стране земље и затражите помоћ (гледајте, ако је могуће, да то буде представништво земље која је у блиским и пријатељским односима са Р.Србијом. Сигурно ће Вам пре изаћи у сусрет);
- Уколико није угрожена цела територија земље Ваше дестинације, учините све да, уколико је то могуће, напустите угрожено подручје и пребаците се у сигурније делове земље;
- Контактирајте вашег тур-оператера, уколико сте на дестинацију отишли посредством туристичке агенције. У обавези је да Вам организује ефикасну евакуацију, уколико је то икако могуће;
- У случају да је приликом ванредне ситуације дошло до смртног случаја или повређивања, поступите на начин како је то описано у поглављима која односе на ове ситуације;
- Уколико је дошло до губитка или нестанка путне исправе у описаним ванредним ситуацијама, јавите се најближем дипломатско-конзуларном представништву Р.Србије, ради превазилажења настале ситуације. Ова ситуација може бити врло тешка за Ваш статус, због чега још једном подсећамо колико је важно да приликом евакуације или хитног напуштања одређене територије код себе имате било какав идентификациони документ, бар за једног пунолетног члана породице (држати раздвојене пасоше од личних карата, може се десити да су пасоши на рецепцији хотела који је срушен, потопљен или запаљен, па је добро за такав случај код себе имати бар личну карту или возачку дозволу);

У СЛУЧАЈУ КРАЂЕ ИЛИ ГУБИТКА ДОКУМЕНАТА И НОВЦА:

Без валидног документа није могуће наставити путовање, нити се вратити у Р.Србију. Због тога, уколико се деси да будете покрадени или изгубите документа, платне картице и новац, потребно је:

- Да о крађи, односно нестанку, документа (пасоша, личне карте и возачке дозволе) прво обавестите полицију земље у којој се налазите и од њих затражите да Вам издају потврду да сте пријавили губитак, односно крађу. Водите рачуна да у одређеном броју земаља неће издати такву потврду, уколико не знате број пасоша, односно личне карте или возачке дозволе, па је потребно да код себе имате фотокопију документа или да бар знате број документа чији нестанак или крађу пријављујете;
- По добијању потврде из полицијске станице о пријави нестанка или крађе, било би добро да код себе имате бар личну карту или возачку дозволу, уколико Вам је украден или изгубљен пасош. Ово је битно код идентификације у нашем најближем дипломатско-конзуларном представништву ради издавања путног листа, с којим се можете вратити у Републику Србију. Подсећамо да са путним листом не можете путовати у друге земље јер он важи само за повратак у Србију. /линк/ шта је све потребно за добијање путног листа;
- У случају да сте на путовање отишли копненим путем и да се копненим путем враћате (рецимо били сте у шопингу у Италији и враћате се аутомобилом или аутобусом преко Хрватске), водите рачуна да Вам је за одређене земље на путни лист потребна виза. У већини земаља са којима имамо безвизни режим он не важи за путне листове, па је потребно да, пре повратка у Србију, прибавите визе земаља кроз које ћете транзитирати. /линк/ визни режим иностранства према Р.Србији;
- Пријавите Вашој банци и сторнирајте несатале/украдене платне картице. Учините то одмах пошто приметите њихов нестанак, закашњење Вас може скупо коштати;
- Не брините се, уколико сте остали без средстава и немате новца да се вратите у земљу, постоји начин да ваша родбина или пријатељи уплате новац на рачун нашег дипломатско-конзуларног представништва, које ће вам исти исплатити на руке. Упутите вааше рођаке или пријатеље да се тим поводом обрате Министарству спољних послова у Београду, где ће им дати прецизну информацију како да Вам доставе новац;

НА ОВОМ МЕСТУ СУ ОБРАЂЕНЕ И ОПИСАНЕ НЕКЕ НАЈЧЕШЋИХ И КОМПЛИКОВАНИХ ЖИВОТНИХ СИТУАЦИЈА, ПА СЕ УНАПРЕД ИЗВИЊАВАМО АКО НЕКА СИТУАЦИЈА КОЈУ ВИ СМАТРАТЕ ВАЖНОМ, НИЈЕ НАШЛА МЕСТО У ОВОМ КРАТКОМ ПРИРУЧНИКУ. НАША ДИПЛОМАТСКО-КОНЗУЛАРНА ПРЕДСТАВНИШТВА СТОЈЕ ВАМ НА РАСПОЛАГАЊУ ЗА СВА ДОДАТНА ПИТАЊА ИЗ ОВИХ И ДРУГИХ ОБЛАСТИ И УЧИНИЋЕ СВЕ ИЗ СВОЈЕ НАДЛЕЖНОСТИ И У ОКВИРУ СВОЈИХ МОЋИ, КАКОБИ ВАМ ПОМОГЛИ У СВИМ НЕПРИЈАТНИМ СИТУАЦИЈАМА.

Конзуларни тим Министарства спољних послова Вам жели срећан пут и пријатан боравак у иностранству у нади да Вам се ни једна од описаних или сличних ситуација неће догодити.“